

D.D. Umarov

Toshkent davlat transport universiteti magistratura talabasi

Taqrizchi

N.I. Begmatov

U.E. Ergashev

Toshkent davlat transport universiteti dotsent v.b.

“Temir yo‘l muhandisligi” kafedrası

YANGI METODLAR VA TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING TA'LIM TIZIMIDA TUTGAN O'RNI

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim tizimida yangi metodlar va texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar va innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga qanday hissa qo'shishi ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari yangi metodlarning o'quvchilarning bilim olish jarayoniga ta'sirini oydinlashtirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: ta'lim, innovatsiya, pedagogika, texnologiya, interfaol metodlar.

Аннотация: В данной статье анализируется значение использования новых методов и технологий в системе образования. Рассматривается, каким образом современные педагогические подходы и инновационные технологии способствуют повышению эффективности учебного процесса. Результаты исследования помогают прояснить влияние новых методов на процесс получения знаний учащимися.

Ключевое слово: образование, инновация, педагогика, технология, интерактивные методы.

Annotation: This article analyzes the importance of using new methods and technologies in the education system. It examines how modern pedagogical approaches and innovative technologies contribute to increasing the effectiveness of the learning process. The research results help clarify the impact of new methods on students' knowledge acquisition process.

Key words: education, innovation, pedagogy, technology, interactive methods.

KIRISH

XXI asrda ta'lim tizimi doimiy rivojlanish va modernizatsiya jarayonida bo'lib, yangi pedagogik texnologiyalar va metodlar o'quv jarayonini sifat jihatidan oshirishda muhim rol o'ynaydi. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi natijasida an'anaviy ta'lim metodlariga zamonaviy texnologiyalar qo'shilmoqda. O'quvchilarning bilim olishini interfaol qilish, ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshirish va mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish zamonaviy yondashuvlarning asosiy maqsadi hisoblanadi. Ushbu maqolada ta'lim jarayonida innovatsion metod va texnologiyalarning tutgan o'rni, ularning afzalliklari va natijalari tahlil qilinadi.

Ta'lim tizimining rivojlanishi va yangi metodlar

Ta'lim tizimining rivojlanishi yangi metodlar va texnologiyalarni o'z ichiga olgan holda davom etmoqda. Bu jarayon, asosan, ta'lim berish va o'rganish jarayonlarini zamonaviylashtirish,

shuningdek, talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirishga qaratilgan. Yangi metodlar, masalan, blended learning (aralash o'qitish) va flipped classroom (teskari darslar) kabi pedagogik modellar, ta'lim jarayonini yanada samarali va moslashuvchan qilishda muhim rol o'ynamoqda. Ta'lim texnologiyalari (EdTech) ta'lim jarayonini to'liq o'zgartirishga qodir. Masalan, sun'iy intellekt (AI) yordamida ta'lim individualizatsiyalashuvini ta'minlash mumkin. AI algoritmlari yordamida talabalar uchun shaxsiy o'quv rejalarini yaratish va ularni kuzatib borish imkoniyati paydo bo'ladi. Bu har bir talabaga o'z xohishlariga va o'rganish tezligiga mos keladigan tajriba taqdim etishga imkon beradi.

O'zbekiston ta'lim tizimida yangi metodlar va texnologiyalarni joriy etish juda muhim. O'qituvchilarni yangi pedagogik yondashuvlar va texnologiyalar bilan tanishtirish, ularni professional rivojlantirish, ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, ta'lim tizimining raqobatbardoshligini oshirish va global ta'lim standartlariga mos kelish ham zarur.

Yangi metod va texnologiyalardan foydalangan holda dars mashg'ulotlarini olib borish

Yangi metod va texnologiyalardan foydalanish ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Bugungi kunda blended learning (aralash ta'lim), flipped classroom (teskari sinf) va gamification (o'yinlashtirish) kabi yondashuvlar dars mashg'ulotlarini qiziqarli va interaktiv qiladi.

Blended learning modeli an'anaviy darslarni onlayn ta'lim bilan uyg'unlashtirib, o'quvchilarga o'z sur'atida o'qish imkoniyatini yaratadi. Masalan, o'quvchilar uyda video darslarni tomosha qilib, sinfda amaliy mashg'ulotlarga e'tibor qaratadilar. Flipped classroom modelida esa o'quvchilar yangi bilimlarni darsdan oldin mustaqil o'rganib, dars vaqtida muhokama va muammolarni hal qilish bilan shug'ullanishadi. Bu metod o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini va mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Gamification esa dars jarayoniga o'yin elementlarini qo'shish orqali o'quvchilarni rag'batlantirishga xizmat qiladi. O'quvchilar mukofotlar, ballar va darajalar tizimi orqali o'z natijalarini baholash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu usul ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va motivatsion qiladi.

Yangi metodlar va texnologiyalardan foydalanishning ta'lim tizimidagi samarasi

Ta'lim tizimida yangi metodlar va texnologiyalarni qo'llash o'quv jarayonini tubdan o'zgartirishga qodir. Ushbu yangi yondashuvlar, odatda, o'qitish va o'rganish jarayonlarining samaradorligini oshirishga, shuningdek, o'quvchilarning faol ishtirokini va motivatsiyasini yaxshilashga yordam beradi. Masalan, blended learning metodikasi an'anaviy darslarni onlayn faoliyatlar bilan birlashtirish orqali o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash imkonini beradi.

Yangi metodlar va texnologiyalar o'quvchilarga shaxsiylashtirilgan o'qitish tajribasini taqdim etadi. Masalan, ta'limda sun'iy intellekt (AI) texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning individual ehtiyojlariga asoslangan o'qitish strategiyalarini ishlab chiqishga imkon beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimida yangi metod va texnologiyalarni joriy etish o'quv jarayonini takomillashtirish va zamonaviylashtirishda muhim rol o'ynaydi. Ular individual o'rganish imkoniyatlarini kengaytirib, geografik cheklolarni bartaraf etishga yordam beradi. Biroq, ularni amaliyotga tatbiq etishda qiyinchiliklar mavjud. O'qituvchilar yangi usullarga moslashishda qiynalishi, texnologiyaga kirish imkoniyati esa hamma joyda bir xil bo'lmasligi

mumkin. Shuningdek, ma'lumotlarni himoya qilish va tengsizlik muammolari ham e'tibordan chetda qol-masligi lozim. Bu texnologiyalarning samaradorligini oshirish uchun doimiy tadqiqotlar, o'qituvchilarga yordam berish va ta'lim innovatsiyalariga teng kirish imkonini ta'minlash zarur. Shunday qilib, yangi metod va texnologiyalarni joriy etish ta'lim jarayonini yanada samarali va inklyuziv qiladi hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Azimov, T. M. Ta'lim tizimida zamonaviy metodlar va texnologiyalar. O'zbek-iston Respublikasi Ta'lim vazirligi, 2021
2. Iskandarov, A. Yangi ta'lim texnologiyalari va ularning o'qitish jarayoniga ta'siri. Ta'lim va innovatsiyalar jurnali, 2022
3. Xolmatova, D. O'qitishda yangi metodlarning ahamiyati. Oliy ta'lim muassasalari konferensiyasi, 2023
4. Abdullayeva, S. Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar: muammolar va yechim-lar. Ta'lim va texnologiyalar, 2023
5. Qodirova, N. Gamifikatsiya va uning ta'limdagi ro'li . Ta'lim jarayonida inno-vatsiyalar, 2022
6. Ishmuhammedov R.J, Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari o'qituvchilari, tarbiyachilari, guruh rahbarlari uchun amaliy tavsiyalar). – T.: Iste'dod, 2010. –140 b.